

Alexandru Tudorica

Incredibil ! Vorbesc limba romana, au auzit ca sunt romani, dar nu au idee ce si unde e Romania

Situatia povestita aici, desi pare o distopie (adica o utopie rea), poate avea, daca vrem sa-i dam, o valoare nationala de simbol: cum poate decada un grup etnic, scapat din mina soartei neamului... "Volohii" acestia traiesc intre ucrainenii vecini la fel de singuri ca Robinson Crusoe, izolat pe insula lui... Adica vecinii ucraineni n-au contat in nici un fel pentru civilizarea acestor nefericiti, si asta dureaza de sute de ani... Am putea crede ca sint intr-adevar tigani, asa cum ii descriu ucrainenii, traind din furt si parazitind-si vecinii; dar daca sint chiar romani, rupti cindva dintr-un grup etnic romanesc mai mare? Numele de volohi, limba romana si vaga religie crestina nu spun prea multe, acesti indicatori etnici putind functiona la fel de bine si pentru romani, ca si pentru tigani, care si-au pierdut, ultimii, in multe locuri limba, si nu mai au habar cine sint si de unde vin. Ginditi-va ca pina la 1700, cind activistii Scolii Ardelene, dupa studii facute la Viena si Roma (datorita unirii cu biserica catolica), au aflat ca ne tragem de la Rim, si ca vorbim o varietate de latina, romanii din Ardeal (ca si cei de dincolo de Carpati, de altfel) nu stiau de nici un fel cine sint, de unde se trag, ce fel de limba vorbesc etc. Denumirea de "roman", care azi ne pare fireasca, e o constructie etnica tirzie, de secol 19. Identitatea etnica nu e doar un dat natural, cum pare, ci mai ales unul cultural; si pina la urma esti ceea ce declari ca esti... Ea poate parea o fatalitate data, dar daca lipseste constiinta de sine (pe care de fapt o afli de la cei din jur, care te descriu intr-un anume fel), nu e obligatoriu sa stii cine esti, ca sa-ti duci viata inainte. Copiii romani luati de mici de turci, si crescuti in legea musulmana, deveneau cei mai buni ieniceri si spahii, credinciosi ai lui Allah... Dupa starea mizerabila in care par sa traiasca, acesti oameni se incadreaza mai curind in tiparul tiganesc (desi, dupa infatisarea din poza, par cam albi): hoti, producind multi copii, murind pe capete, traind intr-un fel de satra, adica in chip gentilic, si mai ales ostracizati de vecinii lor ucraineni, care au preferat tot timpul sa-i culpabilizeze si sa-i discrimineze, in loc sa incerce sa-i ciopleasca... Dar noi stim cit de greu merg lucrurile cu proprii nostri tigani, din punctul de vedere al incercarii de civilizare. Asa ca, privind cu repros la ucrainenii din jurul lor, intelegem trista situatie a acestor asazisi romani de peste granita. Iar daca

va intra (cindva) si Ucraina in Uniunea europeana, cine stie ce alte surprize ne mai asteapta in zona de margine. Va amintiti de evreii descoperiti in Africa, prin Etiopia, ramasi acolo din timpuri biblice. Dar evreii din Israel s-au grabit, indata ce au dat de ei acolo, sa-i aduca "acasa", desi erau cam negri... Vom face si noi la fel cu "volohii" nostri? Ma indoiesc... Poate dupa ce ii recuperam mai intii pe basarabeni... Dar pina atunci e mai probabil ca acesti "romani" speciali (pe care eu inclin sa-i cred totusi tigani) sa ajunga prin Anglia (reluindu-si obiceiurile nomade), in cautare de ajutoare sociale mai consistente decit acasa, in patria draga...

Gazeta de Maramures a facut o descoperire extraordinara. La doar 200 km de Sighet, exista 10-15 mii de oameni care vorbesc o limba asemanatoare limbii romane din Evul Mediu. Li se spune "volohi". Prin anii '90, au aflat ca, nu foarte departe de ei, existam noi, alti oameni care vorbesc aceeasi limba. Aceasta, datorita unui barbat intors din armata, care le-a dat volohilor un radio cu tranzistori, fixat pe Radio Bucuresti.

S-au refugiat toti la marginea padurii, langa satul ucrainean Poroscovo. Nu stie nimeni cum au ajuns ei acolo, nici macar batranii, asa ca nu stiu nici cine sunt. Ucrainenii ii numesc "tigani albi" si profita de ignoranta lor pentru a le pune in carca orice nelegiuire doresc. Daca ii intrebi, volohii din Poroscovo raspund ca sunt romani, pentru ca, pe cand mergeau cu totii la munca in Kazahstan, pana la destramarea URSS, au aflat ca exista un popor intreg care vorbeste ca ei. Dar pana acum, nu a reusit nici unul sa treaca granita, macar pana in Maramures si inapoi, pentru a le spune celorlalti daca este adevarat ce se spune: ca exista o tara intreaga a romanilor. Mai mult, ei nu au stiut nici macar de celelalte comunitati de romani din dreapta Tisei sau din alte parti ale Ucrainei.

Prizonierii altei lumi

Volohii nu numai ca vorbesc o romana de Ev Mediu, dar si traiesc ca in acele vremuri. Nestiutori de carte, intr-o saracie crunta, cu foarte multi copii si cu o speranta de viata foarte mica. Dupa cum au descoperit si jurnalistii maramureseni, in comunitatea volohilor exista un singur batran, pentru ca restul au murit, din cauza conditiilor extreme de trai si a bolilor. In casele de pamant traiesc chiar si 30 de suflete, astfel ca observatia Gazetei de Maramures este justa: cel mai probabil, comunitatea din Poroscovo detine recordul absolut la natalitate. Pana la lasarea serii, pe ulitele noroioase, nu vezi nici un barbat. Toti sunt la padure. Mai-marele lor e "Laci Biraul", care spune ca, din tata-n fiu,

familia lui s-a declarat ca fiind una de romani. Dar pana acum nu a vazut niciodata un roman, o harta a tarii noastre, nu a auzit de Bucuresti si nici de Ceausescu. In principiu, e la fel ca restul volohilor, care stiu ca sunt romani si asta le este de ajuns. “Nu stim cum am ajuns in zona. Nu stiu nici batranii cum au ajuns aici. Ai nostri batrani ziceau doar ca suntem romani”, a spus Laci Biraul. Cum nu au biserica si scoala in limba romana, el spune ca toti copiii invata romana din familie. Laci Biraul zice ca fiica lui ar fi interesata sa invete carte, eventual in Romania. Pentru moment, insa, asteapta sa nasca. Nici macar la recensamantul din 2001, oamenii din Poroscovo nu au fost inregistrati drept romani. Ei spun ca le-au zis “domnilor cu recensamantul” ca sunt romani, dar, cum nu stiu carte, ei au scris ce-au vrut. O alta dovada ca cei din Poroscovo sunt romani din instinct sunt obiceiurile lor. De Craciun, canta si ei niste colinde vechi, pe care nu-si mai amintesc de unde le stiu. La nunti, canta din acordeon. Numele sunt tot de-ale noastre: toti sunt Ion, Vasile, Ileana, Iancu. Numele de familie e Volosin, de la valah.

Tapul ispasitor al ucrainenilor

Aceasta comunitate nestiutoare si nestiuta de nimeni pana acum este, la nevoie, tapul ispasitor al ucrainenilor. Refuzand sa le spuna romani, ucrainenii spun ca volohii sau tiganii albi fura lemn, ii agreseaza pe padurari sau sunt niste oameni foarte corupti. Romanii, insa, spun ca multi din ei au ajuns la inchisoare, dupa ce au fost pusi sa citeasca documente pe care nu stiau sa le citeasca, dar in care recunosteau ca au comis diverse nelegiuiri. Uneori, fac aceste marturisiri in schimbul unei bucati de ciocolata, unui pachet de cafea sau al altor alimente de lux pentru ei. “Mi-i greu, ca al meu sange da inapoi. Cade inapoi si ma doare cand altii isi bat joc de el”, se plange Laci Biraul. Cei care i-au descoperit pe acesti romani uitati de toti invoca niste documente istorice, conform carora prin 1364, in zona Munkacevo, au fost adusi mai multi militari volohi. Tot pe atunci, in zona Poroscovo, s-ar fi infiintat sapte puncte de graniceri, unde lucrau tot volohi. Conform unui alt scenariu, romanii de la baza Carpatilor Padurosi ar fi urmasi ai ciobanilor volohi veniti in zona. Ucrainenii, insa, au alte teorii. Recent, un ziar ucrainean a spus ca volohii nu sunt romani, pentru ca asa a decretat o delegatie, care a facut o expeditie stiintifica in zona. Asa ca, spun ei, comunitatea din Poroscovo este una bizara, vorbitoare a unui dialect romanesc complicat, care traiesc ca niste tigani. Pana una-alta, romanii, ignorati de neamul din care se trag si de neamul in care traiesc, sunt folositori cand e vorba de inchiderea multor dosare de furt si alte infractiuni de acest gen.

Acesti volohi au un pastor care le tine slujba in limba romana si este un roman din regiunea Cernauti, dar despre care unele surse din Ucraina spun ca este un vechi agent SBU (securitatea Ucrainiana), indiferent care este realitatea ramane clara dorinata expresa a Kievului de a rupe pe acesti volohi de Biserica Ortodoxa de ai transforma in sectanti si de ai tine fara scoala pentru a fi mai usor de manipulat. Lipsa scolarizarii acestor volohi duce la faptul ca acestia nu-si mai cunosc originile si nu stiu sa-si ceara drepturile legitime in fata administratiei Ucrainiene. Pe de alta parte in multe sate si localitati romanesti din Transcarpatia(Maramuresul Istoric) a devenit o practica ca autoritatile ucrainiene sa incurajeze si sa stimuleze ruperea acestor romani de Biserica Ortodoxa si inregimentarea lor in secte controlate de asazisi Pastori in realitate vechi agenti ai KGB si ulterior ai SBU. Toate aceste metode au drept scop final punerea sub control a comunitatilor romanesti din Transcarpatia precum si desnationalizarea treptata dar inevitabila acestor romani din Ucraina. n.r.

DISCLAIMER:

Toate părerile, punctele de vedere, afirmațiile, atitudinile și detaliile informative reprezintă angajarea fiecărui autor în parte. Portalul nostru nu își însușește responsabilitatea pentru conținutul articolelor publicate. Fiecare link și articol pe care îl prezentăm are propriul copyright © și răspundere personală pentru conținut.